

Józsa Ágnes

Finom illesztések – Golden Repair a Ludwig Múzeumban

A kiállítás ötlete a két évvel ezelőtti Gondoskodás tárlaton, annak továbbgondolásaként született. Most a gyógyulás és a javítás került a középpontba. A kiállítás címéül a Golden repairt, vagyis a kingsuit, a törött kerámiák javításának japán művészetét választották. Jó metafora, szó szerinti és átvitt értelemben is, mert értelmezni lehet a különböző sérülésekre, törésvonalakra, személyes és történelmi, kulturális-politikai defektekre. Ennek megfelelően a résztvevő művészek is különböző nézőpontokból közelítenek a fogalomhoz, jóllehet a szó eredeti értelmében vett gyógyulás – az emberi test felépülése – ezen a kiállításon nem jelenik meg. Arra egy külső helyszínen rendezett tárlat reflektál, amely a szegedi egyetemi klinika aulájában látható.

A világ jobbíthatóságába vetett hit a művészet alapja. A különböző korokban ez más és más módon jelenik meg, de a lényege mindig ugyanaz. A Ludwig Múzeum kiállítása tág értelemben közelít a fogalomhoz, a kérdés az, hogy a művészek elképzelései alapján milyen víziókat hoztak létre.

Magyar és nemzetközi jelentőségű alkotók műveit láthatjuk itt, akik a múzeum felkérésére, vele szorosan együttműködve készítették el a munkáikat. Miként a magyaroknál, a nemzetközi művészeknél is fontos szempont volt, hogy az adott témában fontos hivatkozási alapokkal rendelkezzenek. Mint például Dénes Ágnes (Ágnes Dénes, Budapest, 1931) amerikai transzdiszciplináris, konceptuális

művész, egyetemi tanár, aki a land arton keresztül egész életművét a Föld, a környezet és a világ jobbítására tette föl. Korunk klíma- és ökológiai válságában különösen jelentős az a környezettudatos alkotási szemlélet, amely minden művét áthatja, az itt látható búzamező sorozatával egyetemben. Hasonlóan figyelemreméltó Ernesto Neto brazil művész

biomorf, egyszemélyes meditációs sátra, amelyet a központi térben állítottak fel. Munkássága a hatalmas, bejárható tereiről vált ismertté, amelyek megváltoztatják a befogadói attitűdöt. Le kell ülni a földre, szagok, illatok vesznek bennünket körül, vagyis művészete jóval túlmutat a vizualitáson.

A központi térben el Hassan Roza szír-magyar gyökerekkel rendelkező művész alkotását is láthatjuk, aki a kilencvenes évek elejétől foglalkozik a háború üldözöttjeinek sorsával. Kutatja azokat a lehetőségeket, amelyek a tradíciókon alapulva hasznosíthatók. Itt vályog-téglából épített lakóépületének jelzésszerű bemutatása volt a cél. A vályogból készült kupolás épület, olyan ideiglenes élettér, amelynek anyaga visszaforgatható a természetbe. Ebben a teremben látható Anna Zvyaginsteva sátor méretűre felnagyított inge is. Ő ukrán művész, az óriás blúz anyaga pedig nem más, mint sebkötözésre alkalmas géz. Czene Márta munkája egy – beteg nagymamája által nehézkesen összeragasztott – váza, amit ő – ezt már egy másik képen láthatjuk – kiejt a kezéből. Ezzel a generációk tárgyakhoz való különböző viszonyulását érzékelteti.

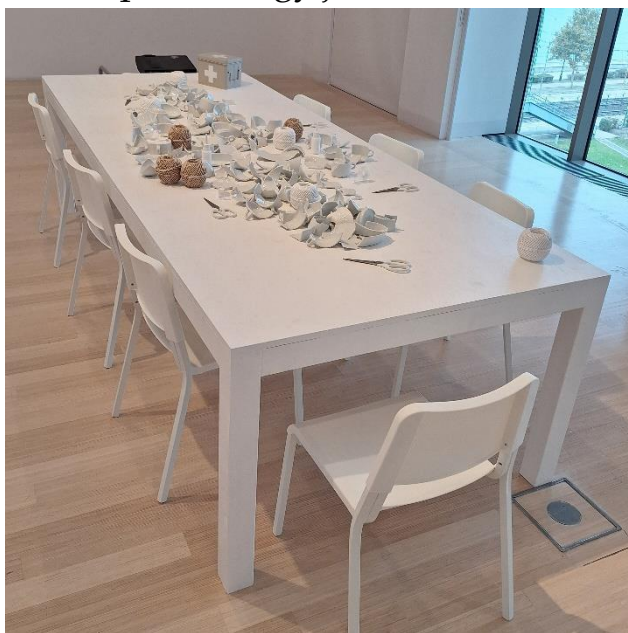
A címül választott a Golden Repair a japán „aranyjavítás” módszere, amely nem a törések, hibák eltüntetésére törekszik, sokkal inkább kiemeli azokat, felmutatva a bennük rejlő szépséget. Ily módon tudatosítva, hogy a traumák, sérülések és kudarcok nem a

véget jelentik. Sok minden javítható, új életre teremthető. Feldolgozásukkal és elfogadásukkal az ember erősebbé, bölcsébbé és érettebbé válhat. Valamennyiünket nyomaszt, hogy a tárgyak sokasága, amelyekből egyre több és több a fölösleges, fojtogat bennünket. Amíg nehezebben jutottunk hozzá az éle-

tünket könnyítő dolgokhoz, addig megbecsültük őket. Nagyanyáink konyha- és szobaberendezése egy életre szólt. Ma trendek vannak, s ami nem a trendnek megfelelő, azt kidobjuk. A sok eldobhatóban nem is érzékeljük, hogy magunkat értéktelenítjük, tesszük eldobhatóvá. Hajdan drótostótók járták a falvakat, városokat. Ügyes kezükkel a törött cseréptálat és a repedt vasfazekat is még hosszú időre használhatóvá tették. Ennek szemléltetésére a szentendrei skanzenből kölcsönzött tárgyakat látunk, köztük például egy javított fateknőt.

A kiállítás különlegessége, hogy aktivitást követel. Több mű is ezzel a szemlélettel jött létre. Az egyik Yoko Ono a munkája, amely a művész 1966-os koncepciója alapján készült. Egy fluxus alkotás, melyet a művész stúdiójának instrukciói alapján hoztak létre. Hatalmas asztal, amelyhez a látogatók leülhetnek, és törött kerámiadarabokat illeszthetnek

össze, miközben a művész gondolatait olvassák. Itt sem a tökéletesség a lényeg, hanem a javítás folyamata és a közös együttlét.

A rendezők ennél a kiállításnál is gondoltak azokra, akik a kurátori szövegeket nehezebben értelmezik, illetve nem a kortárs képzőművészet nyelvezetén szocializálódtak. Gyógypedagógus csapattal együttműködve állították össze a magyarázó szövegeket.

Ez a tárlat felmutatja, hogy nemcsak az ép lehet egész, létezik más erő is, amelyik összetart. A bemutató ily módon túlmutat a tárgyi világon, utal a kapcsolatainkra, széttöredezett környezetünkre, társadalmi viszonyainkra és vele a politikára is. Ha bolygónk léte a tét, akkor el kell gondolkodnunk mindezen.

Koncepció: Popovics Viktória, kurátorok: Dabi-Farkas Rita és Popovics Viktória.

A kiállítás a Liszt Ünnep keretében, a Müpa és a Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum szervezésében valósult meg.